

Głęboka refleksja z perspektywy teologii katolickiej, życia małżeńskiego i wyzwań współczesnego świata

Żyjemy w epoce naznaczonej głębokimi sprzecznościami. Nigdy wcześniej ludzkość nie miała tak wielu wygod, tak wielu informacji i tak wielu możliwości wyboru. A jednak nigdy wcześniej tak wielu ludzi nie doświadczało takiego lęku przed zobowiązaniem, takiej niepewności wobec przyszłości i takiego zamętu co do sensu małżeństwa i rodziny.

W tej rzeczywistości coraz częściej pojawia się pytanie wśród narzeczonych, młodych małżeństw, a nawet praktykujących katolików:

Czy grzechem jest zawrzeć małżeństwo i nie chcieć mieć dzieci?

To pytanie nie jest powierzchowne. Dotyka ono samego serca powołania małżeńskiego, znaczenia miłości małżeńskiej oraz Bożego planu wobec mężczyzny i kobiety. Ponadto w kulturze, która nieustannie promuje indywidualizm, osobisty komfort i samorealizację bez ofiary, otwartość na życie stała się dla wielu czymś opcjonalnym, drugorzędnym, a nawet niepożądanym.

Kościół katolicki jednak, wierny Bożemu Objawieniu i prawu naturalnemu wpisanemu przez Boga w serce człowieka, nadal naucza prawdy wymagającej, ale jednocześnie głęboko wyzwalającej: małżeństwa nie można w pełni zrozumieć bez jego wymiaru płodności.

Ten artykuł ma na celu omówienie tego tematu z głębią teologiczną, wrażliwością duszpasterską i jasnością doktrynalną. Nie chodzi o potępianie ani ocenianie osób, ale o zrozumienie, czego naprawdę naucza Kościół, dlaczego to naucza i jak żyć tą nauką w złożonym kontekście XXI wieku.

1. Małżeństwo według Bożego planu

Aby zrozumieć, czy brak chęci posiadania dzieci jest grzechem, najpierw musimy zrozumieć, czym jest małżeństwo z perspektywy chrześcijańskiej.

Małżeństwo nie jest jedynie emocjonalnym kontraktem ani wspólnym życiem pobłogosławionym przez Kościół. Nie jest też tylko instytucją społeczną dla stabilności.

Małżeństwo jest powołaniem świętym.

Już na pierwszych stronach Pisma Świętego widzimy, że Bóg stwarza mężczyznę i kobietę z misją:

„Bądźcie płodni i rozmnażajcie się, napęlniajcie ziemię i czyńcie ją
sobie poddaną.”
— Księga Rodzaju 1,28

To zdanie nie jest przypadkowym dodatkiem. Jest ono istotną częścią Bożego zamysłu wobec małżeństwa.

Bóg łączy dwie nierozzerwalne rzeczywistości:

- miłosne zjednoczenie małżonków,
- oraz otwartość na życie.

Tradycja katolicka zawsze nauczała, że małżeństwo ma dwa ściśle zjednoczone cele:

1. **Dobro małżonków**
2. **Zrodzenie i wychowanie dzieci**

Radykalne oddzielenie tych dwóch wymiarów zniekształca sens małżeństwa.

2. Współczesna mentalność wobec macierzyństwa i ojcostwa

Dziś istnieje silny nurt kulturowy, który postrzega dzieci jako:

- ciężar,
- przeszkodę w sukcesie,
- zagrożenie dla wolności,
- problem ekonomiczny,

- lub ograniczenie rozwoju osobistego.

W wielu krajach historycznie chrześcijańskich dramatycznie spada liczba urodzeń. Paradoksalnie społeczeństwa bogate materialnie doświadczają głębokiej biedy duchowej i demograficznej.

Wiele par mówi:

- „Chcemy korzystać z życia.”
- „Nie chcemy odpowiedzialności.”
- „Wolimy podróżować.”
- „Nie jesteśmy gotowi na poświęcenie.”
- „Świat jest zbyt zły na dzieci.”

Niektóre z tych powodów mogą wynikać z realnych lęków lub ran. Inne jednak pochodzą z głęboko indywidualistycznej wizji życia.

Współczesna kultura często absolutyzowała autonomię jednostki. Gdy „ja” staje się centrum, dziecko może być postrzegane jako intruz zamiast dar.

Jednak wizja chrześcijańska jest zupełnie inna.

3. Dzieci nie są prawem ani ciężarem: są darem Boga

Kościół naucza czegoś rewolucyjnego dla współczesnego świata:

Dzieci są darem, nie produktem ani przypadkiem.

Psalm 127 wyraża to pięknie:

„Oto synowie są darem Pana, a owoc łona nagrodą.”
— Psalm 127,3

W Biblii płodność nie jest problemem, ale błogosławieństwem Boga.

Nie oznacza to idealizowania rodzicielstwa. Posiadanie dzieci wiąże się z:

- zmęczeniem,
- ofiarą,
- wyrzeczeniem,
- troską,
- cierpieniem,
- nieprzespanymi nocami,
- i stałym daniem siebie.

Ale właśnie tutaj ujawnia się tajemnica miłości chrześcijańskiej: prawdziwa miłość dojrzewa przez dar z siebie.

Egoizm zamyka człowieka w sobie. Macierzyństwo i ojcostwo natomiast poszerzają serce.

4. Czy więc brak chęci posiadania dzieci jest grzechem?

Tu konieczne jest ważne rozróżnienie.

To nie to samo:

- nie móc mieć dzieci,
- odkładać ciężę z poważnych powodów,
- i świadomie oraz definitywnie wykluczyć otwartość na życie.

Kościół dokładnie rozróżnia te sytuacje.

5. Gdy bezpłodność nie jest wyborem

Małżeństwo może cierpieć z powodu niepłodności bez winy małżonków. Nie czyni to ich małżeństwa mniej ważnym ani mniej świętym.

Wiele świętych małżeństw przeżywało ból bezdzietności.

Płodność chrześcijańska nie ogranicza się do biologii. Istnieje również płodność duchowa i miłosierna:

- adopcja,
- przyjęcie dzieci,
- służba,
- wychowanie,
- apostołat,
- towarzyszenie,
- dzieła miłosierdzia.

Cierpienie niepłodności może stać się drogą uświęcenia.

6. Co Kościół mówi o odrzuceniu dzieci?

Nauczanie katolickie stwierdza, że małżeństwo musi pozostać otwarte na życie.

Oznacza to, że małżonkowie nie mogą świadomie i absolutnie zamknąć się na możliwość posiadania dzieci.

Kodeks Prawa Kanonicznego mówi:

„Przymierze małżeńskie z natury swojej jest skierowane ku dobru małżonków oraz ku zrodzeniu i wychowaniu potomstwa.”

Świadome i trwałe wykluczenie dzieci dotyka samej istoty małżeństwa.

Jeśli ktoś wchodzi w małżeństwo z decyzją:

- nigdy nie mieć dzieci,
- całkowicie odrzucić płodność,
- lub całkowicie zamknąć się na życie,

istnieje poważny problem moralny.

W niektórych przypadkach może to nawet wpływać na ważność zgody małżeńskiej.

7. Różnica między roztropnością a egoistycznym odrzuceniem

Wchodzimy tu w delikatny obszar duszpasterski.

Kościół nie naucza, że małżonkowie mają mieć dzieci w sposób nieodpowiedzialny.

Odpowiedzialne rodzicielstwo jest autentyczną nauką katolicką.

Istnieją uzasadnione powody odkładania dzieci:

- poważne problemy zdrowotne,
- trudności psychiczne,
- ekstremalne sytuacje ekonomiczne,
- złożone sytuacje rodzinne,
- wojny,
- poważna niestabilność,
- ciężkie choroby.

Kościół to uznaje.

Ale czym innym jest roztropne rozeznanie, a czym innym egoistyczne odrzucenie z wygody, hedonizmu lub lęku przed ofiarą.

Klucz leży w postawie serca.

8. Duchowy problem całkowitego odrzucenia życia

Dlaczego Kościół traktuje całkowite zamknięcie na życie jako poważne?

Ponieważ małżeństwo odzwierciedla miłość Boga.

A miłość Boga jest płodna.

Prawdziwa miłość z natury daje życie.

Dlatego akt małżeński ma święte znaczenie:

- jednoczy małżonków,
- i pozostaje otwarty na życie.

Gdy człowiek oddziela te dwie rzeczywistości, redukuje seksualność do:

- przyjemności,
- konsumpcji,
- emocjonalnego zaspokojenia,
- prywatnego doświadczenia.

Kościół nie traktuje płodności jako dodatku, lecz jako część języka ludzkiego ciała.

9. *Humanae Vitae* i ignorowana prorocstwo

W 1968 roku Paweł VI opublikował encyklikę *Humanae Vitae*, jeden z najbardziej kontrowersyjnych dokumentów XX wieku.

Wielu uważało, że Kościół jest oderwany od współczesności. Jednak z czasem jego ostrzeżenia okazały się prorocze.

Paweł VI ostrzegał, że oddzielenie seksualności od otwartości na życie doprowadzi do:

- banalizacji seksu,
- wzrostu niewierności,
- uprzedmiotowienia kobiety,
- kryzysu rodziny,
- utraty sensu moralnego.

Dziś widzimy wiele z tych skutków.

10. Współczesny lęk przed dziećmi

Wiele par nie odrzuca dzieci z egoizmu, lecz ze strachu.

Strachu przed:

- byciem złymi rodzicami,
- utratą stabilności finansowej,
- powtórzeniem ran rodzinnych,
- utratą wolności,
- cierpieniem,
- porażką.

Kościół musi tu odpowiadać z miłosierdziem i prawdą.

Nie wystarczy powtarzać zasad moralnych. Trzeba towarzyszyć.

Wielu młodych ludzi dorastało:

- w rozbitych rodzinach,
- bez dobrych wzorców,
- w niepewności,
- pod presją ekonomiczną i emocjonalną.

Kościół nie ignoruje tych ran.

Ale przypomina też jedną prawdę:

nigdy nie będzie absolutnego bezpieczeństwa, aby założyć rodzinę.

Wiara oznacza zaufanie.

11. Macierzyństwo i ojcostwo jako droga świętości

W chrześcijaństwie dzieci nie są tylko biologiczną odpowiedzialnością. Są wiecznymi duszami powierzonymi przez Boga.

Wychowywanie dziecka oznacza:

- uczenie się cierpliwości,
- praktykowanie pokory,
- oczyszczanie egoizmu,
- umacnianie miłości,
- wychodzenie z siebie.

Dlatego wielu świętych nazywa rodzinę szkołą świętości.

Współczesna kultura ubóstwia komfort. Ewangelia uczy daru z siebie.

Paradoksalnie wielu ludzi odkrywa prawdziwą dojrzałość, gdy przestają żyć tylko dla siebie.

12. Czy małżeństwo może zdecydować, że nie będzie mieć dzieci?

Odpowiedź tradycyjnej nauki katolickiej jest jasna:

Nie jest moralnie właściwe całkowite wykluczenie otwartości na życie w małżeństwie.

Ponieważ małżeństwo z natury:

- jest ukierunkowane na miłość małżeńską,
- i na przekazywanie życia.

Odrzucenie tej rzeczywistości deformuje sakrament.

Nie oznacza to, że wszystkie pary muszą mieć wiele dzieci lub ignorować trudne okoliczności. Kościół zawsze wzywa do roztropnego rozeznania.

13. Egoizm maskowany jako wolność

Jednym z problemów współczesności jest mylenie wolności z niezdolnością do daru z siebie.

Wolność chrześcijańska nie polega na unikaniu ciężaru.

Polega na miłości dobra.

A miłość zawsze wymaga ofiary.

Chrystus mówi:

*„Kto chce zachować swoje życie, straci je; a kto straci swoje życie z
mojego powodu, ten je zachowa.”*

— Mateusz 16,25

Ta logika dotyczy także małżeństwa.

Kto stawia komfort w centrum, często doświadcza wewnętrznej pustki. Prawdziwa miłość wymaga otwarcia i daru.

14. Rodzina chrześcijańska w czasach kryzysu

Dziś założenie rodziny chrześcijańskiej jest niemal aktem kontrkulturowym.

W społeczeństwie:

- hiperseksualnym,
- indywidualistycznym,
- konsumpcyjnym,
- i zranionym wewnątrznie,

otwartość na życie staje się świadectwem.

Każde dziecko przypomina światu, że:

- życie jest dobre,
- przyszłość ma sens,
- prawdziwa miłość istnieje.

15. Wymiar duszpasterski: prawda i miłosierdzie

Należy unikać dwóch skrajności:

- rygoryzmu bez współczucia,
- relatywizmu bez prawdy.

Nie każda para bojąca się dzieci jest egoistyczna. Istnieją realne rany.

Kościół jest wezwany do:

- słuchania,
- towarzyszenia,
- formowania sumień,
- prowadzenia z cierpliwością.

Ale towarzyszenie nie oznacza zniekształcania Ewangelii.

Chrystus zawsze łączy miłosierdzie i nawrócenie.

16. Otwartość na życie jako akt wiary

Każde dziecko jest w głębi aktem nadziei.

W świecie często pesymistycznym małżeństwo chrześcijańskie głosi coś rewolucyjnego: Bóg nadal działa w historii.

Otwartość na życie nie jest lekkomyślnością, lecz ufnością nadprzyrodzoną połączoną z odpowiedzialnością.

Zakończenie: małżeństwo nie jest powołane do strachu, lecz do miłości

Czy więc brak chęci posiadania dzieci w małżeństwie jest grzechem?

Według tradycyjnej nauki katolickiej całkowite i egoistyczne odrzucenie otwartości na życie sprzeciwia się głębokiemu sensowi małżeństwa i może stanowić poważną winę moralną.

Jednocześnie Kościół uznaje:

- realne trudności,
- złożone sytuacje,
- potrzebę rozeznania,
- odpowiedzialne rodzicielstwo.

Nie chodzi o liczbę dzieci, lecz o postawę serca.

Małżeństwo chrześcijańskie nie jest prywatnym projektem szczęścia.

Jest powołaniem:

- do daru z siebie,
- do komunii,
- do płodności,
- i do uczestnictwa w stwórczej miłości Boga.

I choć współczesny świat często przedstawia dzieci jako zagrożenie dla wolności, doświadczenie niezliczonych rodzin chrześcijańskich pokazuje coś odwrotnego:

Najczęściej najgłębsza, najprawdziwsza i najświętsza miłość zaczyna się właśnie wtedy, gdy przestajemy żyć tylko dla siebie samych.